

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

w sprawie **M. A.**

skazanego za czyn z art. 299 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 marca 2025 r.

zażalenia obrońcy skazanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 114/23 o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 114/23 wraz z uzasadnieniem na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 114/23, Sąd Apelacyjny w Szczecinie, po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych przez obrońców oskarżonych i prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 111/21, w stosunku do oskarżonego M. A. m.in.:

- uznając, że czyn opisany w punkcie XIV części wstępnej cechuje się znikomym stopniem społecznej szkodliwości, uchylił w tym zakresie zaskarżony wyrok i na podstawie art.17 § 1 pkt 3 k.p.k. umorzył postępowanie;

- uchylił zaskarżony wyrok w zakresie czynów zarzuconych M. A. w punktach X – XIII części wstępnej i w tym zakresie przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;
- uchylił orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i karze łącznej grzywny;
- zmienił zaskarżony wyrok w zakresie czynów opisanych w punktach I i IX części wstępnej uniewinniając ww. od popełnienia tych czynów;
- w inny sposób zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do czynów opisanych w punktach II – VIII, XV – XVII części wstępnej;
- na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. wymierzył M. A. karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku kasację na niekorzyść m.in. oskarżonego M. A. wywiódł prokurator, który zaskarżył ten wyrok w części dotyczącej uniewinnienia ww. od stawianego mu zarzutu wzięcia udziału w zorganizowanej grupie przestępczej założonej i kierowanej przez D. S. i w dalszej części wyeliminowanie z przypisanych mu kolejnych czynów stwierdzenia, iż dopuścił się ich działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Kasacja ta wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w dniu 3 stycznia 2024 r. (k.17060 – 17070).

Zarządzeniem z dnia 4 stycznia 2024 r. ww. kasacja została przyjęta, a odpis tego zarządzenia wraz z odpisem kasacji doręczono skazanemu i jego obrońcom adwokatowi M. M. i adwokatowi J. S., odpowiednio w dniach 9.01., 8.01. oraz 10.01.2024 r. (k. 17071, 17218, 17219).

W dniu 22 listopada 2023 r. (data sporządzenia pisma) obrońca skazanego M. A. – adwokat J. S. złożył wniosek o odroczenie wykonania wobec tego skazanego kary pozbawienia wolności orzeczonej ww. wyrokami na okres 6 miesięcy wraz z wnioskiem o wstrzymanie wykonania tej kary do czasu rozpoznania wniosku o odroczenie (k. 17092 - 17097).

W dniu 5 grudnia 2023 r. (data sporządzenia pisma) wyżej wymieniony obrońca złożył wniosek o częściową zmianę środka zapobiegawczego poprzez obniżenie kwoty poręczenia majątkowego. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że

„postępowanie karne wobec M. A. prawomocnie się zakończyło. Obecnie stara się on jedynie o odroczenie mu wykonania kary” – k. 17098.

Pismem z dnia 18 stycznia 2024 r. ww. obrońca uzupełnił złożony wniosek o odroczenie i wstrzymanie kary pozbawienia wolności wobec skazanego M. A. (k. 17168a – 17168b).

Postanowieniem z dnia 20 marca 2024 r., II Ko 29/24, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim nie uwzględnił wniosku obrońcy o odroczenie wykonania kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec M. A. (k. 17234 - 17235).

Od postanowienia tego obrońca skazanego, adwokat J. S., w dniu 25 marca 2024 r. (data sporządzenia pisma) wywiódł zażalenie – k. 17243 – 17244.

Pismem z dnia 11 kwietnia 2024 r. (data sporządzenia pisma) obrońca skazanego M. A., adwokat J. S., wniósł o wstrzymanie wykonania ww. kary łącznej do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie odroczenia wykonania tej kary (k. 17286).

Postanowieniem z dnia 21 maja 2024 r., II AKzw 488/24, Sąd Apelacyjny w Szczecinie zmienił ww. postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 marca 2024 r. i odroczył wykonanie M. A. kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 111/21 na okres 6 miesięcy tj. do dnia 17 listopada 2024 r. (k. 17319 – 17322).

Postanowieniem z dnia 22 maja 2024 r., sygn. akt III KK 142/24, Sąd Najwyższy oddalił kasację wywiedzioną przez prokuratora na niekorzyść M. A. i R. A. jako oczywiście bezzasadną. Odnotować należy, że w dniu 4 kwietnia 2024 r. M. A. i jego obrońcom doręczono zawiadomienia o składzie Sądu Najwyższego wyznaczonym do rozpoznania sprawy kasacyjnej zainicjowanej ww. nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia (k. 34, 36 – 37 akt III KK 142/24). Odpis postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2024 r. został doręczony M. A. i adwokatowi J. S. w dniu 6 czerwca 2024 r. Adwokat M. M. odpis tego orzeczenia otrzymał w dniu 5 czerwca 2024 r.

Pismem z dnia 9 czerwca 2024 r. (data sporządzenia pisma) obrońca skazanego M. A., adwokat J. S., wniósł o zmianę środka zapobiegawczego w

postaci poręczenia majątkowego poprzez jego obniżenie z kwoty 50 000 zł do kwoty 20 000 zł (k. 17354).

Pismem z dnia 29 września 2024 r. (data sporządzenia pisma) obrońca skazanego M. A., adwokat J. S., złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 114/23 wraz z jego pisemnym uzasadnieniem, wskazując, że przyczyną niedochowania ww. terminu był „błąd sekretariatu”, o którym adwokat dowiedział się w dniu 29 września 2024 r. (k. 17426).

W piśmie opatrzonym datą 3 grudnia 2024 r., sporządzonym w odpowiedzi na wezwanie do uzupełnienia braku formalnego wniosku o przywrócenie terminu, obrońca wskazał, że »„błąd sekretariatu” polegał na tym, iż sekretarka pomimo polecenia nie wysłała do sądu wniosku o uzasadnienie wyroku, gdyż go zagubiła, co okazało się dopiero w momencie tuż przed złożeniem wniosku o przywrócenie terminu”«. Na piśmie tym naniesiono sporządzoną odręcznie adnotację o treści „potwierdzam zagubienie korespondencji dot. wniosku w sprawie M. A.. 03.12.2024 A. M. ” (k.17430, 17433).

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 114/23, Sąd Apelacyjny w Szczecinie postanowił nie uwzględnić wniosku i odmówić skazanemu M. A. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 114/23 wraz z uzasadnieniem (k. 17437 - 17441).

Od powyższego postanowienia obrońca skazanego, adwokat P. J., wywiódł zażalenie, w którym zaskarżył to orzeczenie w całości zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 126 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że brak jest podstaw do przywrócenie terminu skazanemu M. A. do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 r. (sygn. akt II AKa 114/23) wraz z uzasadnieniem z uwagi na fakt, iż świadczą o tym okoliczności współtowarzyszące w sprawie w postaci późnego złożenia wniosku oraz inicjowania przez obrońcę skazanego innych postępowań incydentalnych po uprawomocnieniu wyroku, podczas gdy skazany nie złożył osobistego wniosku o doręczenie mu wyroku wraz z uzasadnieniem z uwagi na

fakt, że miał go złożyć obrońca, co z uwagi na przymus adwokacko-radcowski przy sporządzaniu kasacji jest zachowaniem jak najbardziej racjonalnym i typowym w realiach przedmiotowej sprawy, a zaniechanie obrońcy nie może powodować negatywnych konsekwencji dla podsądnego, w tym zamykać mu drogi do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku o przywrócenie oskarżonemu M. A. terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 r. (sygn. akt II AKa 114/23) wraz z uzasadnieniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Na wstępie należy zauważyć, że z treści art. 126 § 1 k.p.k., który normuje zasady przywracania uchybionego terminu zawitego jednoznacznie wynika, że warunkiem merytorycznym uwzględnienia wniosku w tym przedmiocie jest uprawdopodobnienie, przez wnioskującego o przywrócenie terminu, że ww. uchybienie nastąpiło z przyczyn od strony (innego podmiotu zobowiązanego do dochowania terminu zawitego) niezależnych. Za wspomnianą przyczynę może być zaś uznane wystąpienie tylko tego rodzaju okoliczności, których strona nie mogła usunąć, aby dokonać wymaganej przez prawo czynności we właściwym czasie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2009 r., III KZ 47/09). Równie oczywiste jest, że nie każde zaniechanie przez obrońcę złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie lub doręczenie uzasadnienia wyroku może być uznane za przyczynę od oskarżonego niezależną. Stanowisko przeciwne – jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie – „prowadziłoby do rezultatów absurdalnych, w których strona postępowania mogłaby w zasadzie w dowolnym momencie zmienić zdanie co do woli zaskarżenia wyroku, składając wniosek o przywrócenie terminu z powołaniem się na zaniechanie obrońcy” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2023 r., I KZ 15/23).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że obrońca nie uprawdopodobnił, by w przedmiotowej sprawie niedochowanie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu odwoławczego wraz z

uzasadnieniem nastąpiło z przyczyn od skazanego niezależnych. Trafna jest uwaga sądu odwoławczego, że zdecydowanie nieprawdopodobnym jest, by - mając na uwadze zwłaszcza zaszłości związane z wniesieniem i rozpoznaniem kasacji wywiedzionej na niekorzyść M. A. przez prokuratora oraz wnioskami składanymi w toku postępowania wykonawczego - nie tylko obrońca, ale i sam oskarżony aż do 29 września 2024 r. nie zainteresowali się kwestią tego, że obrońca nie otrzymał odpisu uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego niezbędnego do wywiedzenia kasacji i nie podjęli działań mających na celu wyjaśnienie tej kwestii. Zarówno obrońcy M. A., jak i sam skazany wiedzieli wszak o toczącym się postępowaniu kasacyjnym i jego wyniku. Co więcej, nawet ewentualne „błędy sekretariatu” polegające na „zagubieniu wniosku o uzasadnienie wyroku”, który należało złożyć do 23 listopada 2023 r., nie dawały racji do usprawiedliwienia – zwłaszcza w opisanych wyżej realiach – trwającego ponad 10 miesięcy braku zainteresowania tak obrońcy, jak i samego skazanego – kwestią niedoręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem niezbędnego do wywiedzenia kasacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 2015 r., IV KZ 73/15).

Nie można również nie zauważyć, że z deklarowanym we wniosku o przywrócenie terminu zamiarem zaskarżenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 114/23, nie koresponduje konstatacja zawarta we wniosku o częściową zmianę środka zapobiegawczego sporządzonego przez adwokata J. S. o treści „postępowanie karne wobec M. A. prawomocnie się zakończyło. Obecnie stara się on jedynie o odroczenie mu wykonania kary” (k. 17098).

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]

